

naar de derimod vide, at hvad der foregaaer, skeer for deres Regning, ville de opfatte Sagen ganske anderledes. Naar Politiet veed, at det under saadanne Omstændigheder, udsætter Borgene for et lige et Tab, som vil blive paalagt dem, hvis det tillader, at en saadan Skade, afstedkommes, saa vil Politiet bruge den Myndighed, som det har her i Landet, nemlig at falde Politikorps til Hjælp; lovlige bestaaer der i enhver By et Politikorps, et Korps af Borgere, som skal møde for at understøtte Politiet i alle vanskelige Tilfælde; er det ikke haandhævet, er det ikke holdt i Orden, veed man ikke, paa hvilken Maade man skal falde det pludselig til Hjælp, saa ligger Feilen hos Bestyrelsen og ikke hos Røvgivningen, men lader man ikke denne Pligt, hvile paa Kommunen, saa blive disse naturlige Kræfter til at hæmme det Onde, som hyppig har en aldeles stedlig Karakter, aldeles uanvendte, og saa vil der blive seet igjennem Tingene med, hvad der foregaaer, det vil blive betragtet som en Spøg; Naar enhver Borger, der ikke deeltager i en Tumult, gjør sig Umage for at fjerne sig og enhver Anden fra det Punkt, hvor Tumulten finder Sted, saa bliver Skaren af dem, som deeltage i den, meget forthyndet, og Skjulet for dem forsvinder. Hvorledes hænger det nu sammen med den Art Tumulter? Der samler sig en stor Mængde Nygjerrige, nogle Skadefroe, der dog forøvrigt ikke tage umiddelbar Deel i Sagen, og de, der tage virkelig Deel deri; disse gjøre kun de Skadefroe en Fornøielse, og selv de Andre see med en vis upassende Ligegyldighed paa de Skadegjørende i den store Masse. Derfor kan Politiet, selv om det vilde gjøre sig Umage derfor, ikke udfinde disse, og vi have jo ogsaa de alleryheldigste Exempler paa Politiets ringe Formaaenhed til under saadanne Omstændigheder, at udfinde de virkelig Skyldige. Jeg troer, at Grundtanken i enhver Lov, som skal have til Hensigt under saadanne Omstændigheder, at sikke de Beskommende mod Skade, netop maa være den, at Kommunen skal give Erstatning, som den, der er istand til, om den vil, at forhindre Sagen. Dersom vi gaae den modsatte Vej, og ved en Lov i Almindelighed bestemme, at Staten skal give Erstatning, saa sætte vi en Slags Priis paa Op-

tøier af den Natur, saa sig vi til Beskommende, der have lyst til at gjøre den Slags Spetakler: Naar I ikke selv blive udfundne, men gjøre hvad Odelæggelse, saa kunne I odelægge en privat Mand for Statens Regning; og alle de Beskommende, som boe der omkring, svare ikke dertil. I vor nyværende Lovgivning findes Bestemmelser, der gaae aldeles i samme Retning, som jeg her har foreslaaet; de ere ikke hævdede, og de gaae endog ud paa, at de i Gaden nærmest Doende kunde blive dem, som skulle bære Ansvar, fordi de nærmest være forpligtede til under saadanne Omstændigheder at møde og anvende deres Kræfter i Politiets Tjeneste for at forhindre Brud paa den offentlige Fred. At den Slags Bestemmelser ikke haandhæves, ligger deri, at de trænge til en Fornøielse, men de bestaae, og altsaa bestaaer ogsaa Principet i det Væsentlige; det, der mangler, er en Fornøielse af et gammelt Princip, fordi det i den Form, hvor det existerer, med Vanskelighed kan bruges. Jeg begriber ogsaa, at saa længe Forholdene ikke bringe ind paa denne Vej, saa beskæftiger Regjeringen sig ikke dermed, men i de senere Aar har der dersom det ikke er ganske usandt, hvad der fortælles som de uhylig stedfunde Begivenheder i Korsør, hvor en saadan Tilbragelse en saadan Tumult har afstedkommet, Skade paa Eieendom været 2 og 3 Tilfælde af den Slags, og naar Regjeringen altsaa har havt Anledning til at see, at noget Saadant kan indtræde, og er indtraadt i et større eller mindre Omraade, saa forekommer det mig, at det er paa rette Tid, at passende Form at oplive de i saa Henseende i vor Lovgivning hvilende Principer. Hovedhensigten med dette Forslag er, at det erkendes, at naar Overlast ikke skeer ved almindeligt Tyveri eller Røveri, men derimod ved en Mængde Menesler forsamle sig, og ved deres Avorenhed, undertiden i en længere Tidspølge, saa at den havde været Leilighed nok til at standse dem med de Midler, man i den Tid havde kunnet staa tilveie, foraarstaa Skade, da skal, som den ærede Minister udtrykte sig, den Skabelidte ikke behandles som den, der lider Skade ved Naturens Indvirkning, eller endnu slettere; thi i slige Tilfælde have dog af og til først Bestyrelsen af den nærmeste Kommune, dernæst Bestyrelsen af den